

พระไตรปิฎก ฉบับ สังเขปวัฒนธรรม

พระไตรปิฎก เล่มที่ ๕

สถาบันพระไตรปิฎกศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระไตรปิฎก ฉบับ สังเขปวัฒนธรรม

พระวินัยปิฎก เล่มที่ ๕ มหาวรรค ภาค ๒

สถาบันพระไตรปิฎกศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระไตรปิฎก ฉบับ สังเขปวัฒนธรรม

จัดทำโดย : ทีมสารสนเทศ สถาบันพระไตรปิฎกศึกษา

เผยแพร่ : เมษายน ๒๕๖๕

ลิขสิทธิ์ : สถาบันพระไตรปิฎกศึกษา

พระไตรปิฎกภาษาไทย

ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ISPN : ๙๗๔-๕๗๕-๓๖๙-๖

ข้อมูลเฉพาะ

พระวินัยปิฎก เล่ม ๕ : มหาวรรค ภาค ๒

จำนวนหน้า : ๓๗๔ หน้า

ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. ๒๕๓๙

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวรรค ภาค ๒

เนื้อหาแบ่งออกเป็น ๖ ชั้นธกะ คือ

๕. จัมมชั้นธกะ ว่าด้วยหนังสือ ๑๓ หัวข้อ
 ๖. เกสัชชนธกะ ว่าด้วยยารักษาโรค ๒๗ หัวข้อ
 ๗. กฐินชั้นธกะ ว่าด้วยกฐิน ๑๕ หัวข้อ
 ๘. จีวรชั้นธกะ ว่าด้วยจีวร ๓๒ หัวข้อ
 ๙. จัมเปยยชนธกะ ว่าด้วยภิกษุชาวกรุงจัมปา ๓๗ หัวข้อ
 ๑๐. โกสัมพิกชนธกะ ว่าด้วยภิกษุชาวกรุงโกสัมพี ๑๐ หัวข้อ
- รวมทั้งสิ้น ๑๓๔ หัวข้อ

อรรถกถา

สมันตปาสาทิกา, วินยสังคหัญฎกถา

ฎีกา

สารัตถทีปนี

พระวินัยปิฎก เล่ม ๕

มหาวรรค ภาค ๒

เนื้อหาโดยย่อมหาวรรค ภาค ๒

มหาวรรค ภาค ๒ แบ่งออกเป็น ๖ ชั้นชกะ ประกอบด้วย หัวข้อรวมทั้งสิ้น ๑๓๔ หัวข้อ (นับต่อจากปวารณาชั้นชกะแห่ง มหาวรรค ภาค ๑) ดังนี้

๕. จมมชกะ ว่าด้วยหน้ง มี ๑๓ หัวข้อ

เนื้อหาเริ่มด้วยประวัติของโสณโกฬิวิสะที่ออกบวช บำเพ็ญเพียรจนทำแตก เนื่องจากเป็นผู้มีลักษณะละเอียดอ่อน เป็นเหตุให้พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตให้ใช้รองเท้าชั้นเดียว นอกจากนี้ มีเรื่องสำคัญอื่นๆ เช่น เรื่องพระฉัพพัคคีย์ ใช้รองเท้าและเชียงเท้ามีลักษณะสีสันต่างๆ เรื่องพระฉัพพัคคีย์ ใช้ที่นอนสูงใหญ่ และเนื้อหาจบลงด้วยเรื่องที่พระผู้มีพระภาค ประทานพรอันเป็นพุทธานุญาติพิเศษ ๕ ประการ ตามที่พระ มหากัจจนะ ปุชนียบุคคลแห่งแคว้นอวันตีทูลขอ

๖. เกณฑ์ชั้นกะ ว่าด้วยยารักษาโรค มี ๒๗ หัวข้อ

เนื้อหาเริ่มด้วยเรื่องอาพาธที่มักเกิดในฤดูสารท เรื่องที่พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตเกสัช ๕ นอกจากนี้ก็มีเรื่องสำคัญอื่นๆ เช่น เรื่องเครื่องยาสมุนไพรชนิดต่างๆ เรื่องยาตา เรื่องยานัตถ์ เรื่องวิธีการรักษาโรค เรื่องทรงอนุญาตน้ำอัฐูปานะ เรื่องมหาปเทศ ๔ ซึ่งเป็นหลักตัดสินของเคี้ยวของฉันว่าอย่างไรสมควรและอย่างไรไม่ควร ในกาลไร อย่างไร เนื้อหาจบลงด้วยเรื่องที่ทรงอนุญาตกาลิกระคนกัน

๗. กฎินชั้นกะ ว่าด้วยกฐิน มี ๑๕ หัวข้อ

เนื้อหาเริ่มด้วยเรื่องของภิกษุชาวเมืองปาวา ๓๐ รูป เดินทางไปเข้าเฝ้าพระ ผู้มีพระภาค ณ พระเชตวัน เขตกรุงสาวัตถี ทันทีที่ออกพรรษาปวารณาแล้ว เดินทางหนทางที่เต็มไปด้วยหล่มเลนและมีฝนตกชุก ทำให้จีวรเปียกชุ่ม เปราะเปื้อนด้วยน้ำโคลน และภิกษุเหล่านั้นก็เหน็ดเหนื่อย เป็นเหตุให้พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตให้ภิกษุผู้จำพรรษาแล้วต้องกรานกฐินก่อน นอกจากนี้ มีเรื่องสำคัญอื่นๆ เช่น เรื่อง อาณิสสีกฐิน หัวข้อการเดาะกฐิน เนื้อหาจบลงด้วยเรื่องปติโพธ ๒ อย่าง คือ (๑) อาวาสปติโพธ (๒) จีวรปติโพธ

๘. จีวรชั้นธกะ ว่าด้วยจีวร มี ๓๒ หัวข้อ

เนื้อหาเริ่มด้วยเรื่องคณะภิกษุมณีษาวรรณราชคฤห์ไปทำ
ธุระกิจที่กรุงเวสาลี พบหญิงงามเมืองชื่ออัมพปาลี เกิดความ
ประทับใจ เมื่อกลับมายังกรุงราชคฤห์ จึงกราบทูลพระเจ้า
พิมพิสารขอให้มีการคัดเลือกเด็กสาวเป็นหญิงงามเมืองแห่ง
กรุงราชคฤห์ นอกจากนี้ มีเรื่องสำคัญอื่นๆ เช่น เรื่องหมอชิวก
โกमारภักทำการรักษาโรคให้แก่บุคคลสำคัญ เรื่องพระผู้มีพระ
ภาคทรงอนุญาตคหบดีจีวร เรื่องนางวิสาขาถวายผ้าอาบน้ำ
ฝน เนื้อหาจบลงด้วยเรื่องมาติกาเพื่อการเกิดขึ้นแห่งจีวร ๘
ประการ

๙. จัมเปยยขันธกะ ว่าด้วยภิกษุชาวกรุงจัมปา มี ๓๗ หัวข้อ

เนื้อหาเริ่มด้วยเรื่องพระกัสสปโคตรผู้เป็นเจ้าของอาวาส ฌ
วาสภคาม เขตกรุงจัมปา ต้อนรับอุปลัมภ์พวกภิกษุอาคันตุกะ
นอกจากนี้ มีเรื่องสำคัญอื่นๆ เช่น เรื่องกรรม ๔ ประเภท มี
กรรมที่แบ่งพวกโดยไม่ชอบธรรม เป็นต้น เรื่องสงฆ์ ๕ ประเภท
มีสงฆ์จตุวรรค เป็นต้น เรื่องนิคคกรรม ๕ ประเภท มีตัสสนี
ยกรรม เป็นต้น เนื้อหาจบลงด้วยเรื่องความเห็นที่ขัดแย้งกันใน
การระงับนิคคกรรมมีตัสสนียกรรม เป็นต้น

๑๐. โกสัมพิกขันธกะ ว่าด้วยภิกษุชาวกรุงโกสัมพี มี ๑๐ หัวข้อ

เนื้อหาเริ่มด้วยเรื่องภิกษุชาวกรุงโกสัมพีทะเลาะวิวาทกัน พระผู้มีพระภาคทรงแสดงวิธีการระงับแวง โดยทรงนำเรื่องที่ฆาตุกุมารมาแสดงให้เห็น นอกจากนี้มีเรื่องสำคัญอื่นๆ เช่น เรื่องพระผู้มีพระภาคเสด็จหลีกไปอยู่ ณ ป่าปาริไลยกะ เรื่องเหตุแห่งความแตกแยก ๑๘ ประการ เนื้อหาจบลงด้วยบทสนทนากันระหว่างพระผู้มีพระภาคกับท่านพระอุบาลี ว่าด้วยบุคคลที่ไม่ถูกตำหนิโดยศีล ผู้ที่ควรยกย่องในพระธรรมวินัยนี้

พระวินัยปิฎก เล่มที่ ๕

มหาวรรค ภาค ๒

จบ